

PREZES
NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO
Prof. dr hab. Marek Zirk-Sadowski

Warszawa, 23 listopada 2018 r.

*Szanowny Pan
Jacek Trela
Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej*

Szanowny Panie Prezesie,

proszę przyjąć wyrazy najwyższego szacunku i uznania z okazji obchodzonego w tym roku jubileuszu 100-lecia polskiej adwokatury.

Już 30 grudnia 1918 roku Naczelnik Państwa, Józef Piłsudski wydał Dekret w przedmiocie statusu tymczasowego Palestry Państwa Polskiego. Była to regulacja najbardziej nowoczesna i demokratyczna ze wszystkich obowiązujących w tamtym czasie w Europie ustaw regulujących ustrój adwokatury. Po raz pierwszy powstał w Polsce prawdziwie niezawisły samorząd adwokacki, do życia zostały powołane izby adwokackie, zwierzchnim organem była Naczelna Rada Adwokacka, adwokatura otrzymała też własne, niezależne sądownictwo dyscyplinarne.

Trudno wyrazić w kilku słowach doniosłą rolę, jaką od 100 lat spełniają adwokaci dla budowy demokratycznego państwa prawa w Polsce. Adwokaci w II Rzeczypospolitej pełnili funkcje premierów, ministrów sprawiedliwości, marszałków Sejmu i Senatu. W czasie okupacji, adwokaci polscy zorganizowali – wzorem podziemnego państwa – tajny samorząd adwokacki. Po wojnie adwokatura polska poddana została silnemu nadzorowi aparatu państwowego i partyjnego i dopiero w roku 1980 zaczął odradzać się niezależny ruch

adwokacki. W okresie stanu wojennego udało się doprowadzić do uchwalenia ustawy z 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze, na podstawie której polska adwokatura działa do dziś. Obecnie, jak 100 lat temu, polscy adwokaci pełnią funkcje publiczne, działają aktywnie na forach międzynarodowych, angażują się w działalność społeczną, naukową i opiniotwórczą.

Truizmem jest stwierdzenie, że związki pomiędzy adwokatem a sądem przejawiają się na salach rozpraw. Jako Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego chciałbym zwrócić uwagę, że związki między polską adwokaturą a sądownictwem administracyjnym były i są dużo bardziej zróżnicowane.

Przed wszystkim należy podkreślić doniosłą rolę, jaką polska adwokatura odegrała w powstaniu sądownictwa administracyjnego w II Rzeczypospolitej. Jedne z pierwszych projektów rozwiązań prawnych dotyczących sądownictwa administracyjnego zostały przygotowane w ramach I Zjazdu Palestry Polskiej oraz przez Naczelną Radę Adwokacką w Warszawie we wrześniu 1919 roku. To między innymi dzięki tym działaniom przyspieszono prace nad organizacją sądownictwa administracyjnego w odrodzonej Polsce.

Adwokaci i sędziowie administracyjni wspólnie pracowali w Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej. Razem redagowali poczytne periodyki prawnicze, jak np. „Orzecznictwo Sądów Najwyższych w sprawach podatkowych i administracyjnych”. Wielu wybitnych sędziów Najwyższego Trybunału Administracyjnego praktykowało wcześniej w adwokaturze, wśród nich aż trzech pełniło także funkcję Prezesa NTA: Stefan Łaszewski, Jan Kopczyński i Wacław Borkowski.

Szanowni Państwo, proszę przyjąć serdeczne gratulacje z okazji 100 rocznicy powstania samorządu adwokackiego oraz podziękowania za Państwa aktywność, zaangażowanie i odwagę. Życzę Panu Prezesowi i wszystkim Państwu wielu dalszych sukcesów i satysfakcji w pełnieniu Państwa misji.

Z wyrazami szacunku
Darek Zieliński